

Kopervik menighetsråd

- Avsender: Kopervik menighetsråd
- Høringsinstans: Menighetsråd
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kopervik menighetsråds (KMR) prinsipale standpunkt er at det fortsatt bør være en egen lov for Den norske kirke. Som en særlig lovregulert virksomhet har Den norske kirke et spesielt behov for en lovgivning som skiller seg tydelig ut fra andre trossamfunn. Det er imidlertid positivt at det foreslås at loven skal inneha et eget kapittel om Den norske kirke. Forutsatt at kapittel 3 om Den norske kirke blir noe mer utfyllende, vil Kopervik menighetsråd som sitt sekundære standpunkt støtte at en ny lov for tros- og livssynssamfunn også regulerer de særlige forhold som gjelder Den norske kirke.

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det er positivt at lovens formålsbestemmelse legger til grunn et premiss om at staten i utgangspunktet har en positiv og støttende tilnærming til tros- og livssynssamfunn.

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

KMR anbefaler at definisjonen tydeliggjøres i lovforarbeidene på en slik måte at den ikke kan benyttes til å innskrenke og begrense bredden av ytringer og virksomhet fra trossamfunnene.

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ [2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Sammen med alderskravet på 15 år for å telle som tilskuddsberettiget medlem, kan opphevelsen av tilhørighetskategorien bidra til å svekke anerkjennelsen for barns tro og livssyn. Dersom den gjeldende lovregulerte ordningen oppheves, er det svært viktig at lovforarbeidene tydeliggjør legitimiteten for barn som aktive deltagere og medlemmer i trossamfunn. Slik lovforslaget foreligger, kan det skapes inntrykk av at tro er forbeholdt voksne. Dette er uheldig. KMR mener det uansett bør gis en lovhjemmel for at tros- og livssynssamfunn kan få informasjon om medlemmers barn også før disse er meldt inn som medlemmer. På denne måten kan tros- og livssynssamfunn gis mulighet til å invitere medlemmers barn til sentrale livsritualer. KMR kan støtte at forrangsbestemmelsen for tilhørighet i den Den norske kirke oppheves.

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og § [3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

KMR ser med glede på at Regjeringen går inn for å videreføre vigselfretten, på tross av Ståsettutvalgets innstilling. Kirkelig vigsel har lange tradisjoner i vårt land, og det skal svært tungtveiende argumenter til for å avvike en slik etablert tradisjon som fortsatt har høy oppslutning.

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Båndene mellom kommunene og tros- og livssynsamfunnene vil svekkes dersom kommunene ikke lenger er tilskuddspart. Det savnes at høringsnotatet ikke i større grad vurderer tiltak og ordninger som bekrefter og styrker kommunenes rolle som part og samfunnsaktør når det gjelder tros- og livssynssamfunn. Tilskuddsordningen til tros- og livssynssamfunn er ikke bare et finansielt spørsmål, men det handler bl.a. om grunnlaget for samhandling mellom tros- og livssynssamfunn og offentlig sektor.

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke bør beregnes uten at det innføres et alderskrav for tilskudd. Det vises til at KMR mener at tilhørighetsordningen, med åpning for unntak av forrangsbestemmelsen, bør videreføres. Det er mer naturlig at barn av trossamfunnets medlemmer hører til et trossamfunn, enn at de ikke gjør det.

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det vises til kommentar under spørsmål 1.

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Generell kommentar: KMR støtter på generelt grunnlag en utvikling som medfører mindre lovregulering av Den norske kirke. Likevel går dette konkrete lovforslaget etter vår vurdering for langt. Viktige forhold er foreslått tatt ut av loven uten en konsekvensvurdering. Slik forslaget foreligger, vil det etter vår oppfatning også medføre betydelig forskyvning av mandat og myndighet fra kirken lokalt til kirken sentralt uten at det foreligger bred konsensus om at en slik utvikling er ønskelig. Kirken er

først og fremst lokal. Dette er et viktig grunnprinsipp som vi opplever at forsøkes imøtekommet i setningen «Soknet er den grunnleggende enheten i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne». På tross av dette, er det tydelig at de øvrige bestemmelsene i §§ 9 og 10 vil svekke soknets nåværende rettslige stilling, samt dets øvrige autonomi. Soknets økonomiske selvstendighet og organisatoriske handlingsrom er blant områdene som svekkes. I § 10 står det at «Kirkemøtet kan ikke treffe vedtak eller gi instruks i enkeltsaker som det tilligger organer for soknet å avgjøre». Likevel er det ikke lovregulert hvilke saker som «tilligger soknet å avgjøre». Hvilke saker som tilligger soknet å avgjøre vil da måtte defineres av Kirkemøtet. Dette vil bety en så vesentlig inngripen i soknets nåværende autonomi, at det etter KMR sin vurdering snur opp-ned på den gjeldende kirkeforståelsen. KMR mener at Stortinget i lov bør videreføre flere bestemmelser som i dag beskriver soknets identitet, ansvar og oppgaver samt også enkelte andre spørsmål. Under forutsetning av dette, vil KMR samtidig støtte at Kirkemøtet kan gis økt myndighet til å fastsette bestemmelser som omfatter hele Den norske kirke. Vedrørende arbeidsrettslige konsekvenser: KMR savner en utredning og belysning av de arbeidsrettslige konsekvensene for lokalkirkens mer enn 5000 ansatte. Disse har i dag kirkelige fellesråd som arbeidsgiver. Forslaget til ny lov § 10 tredje ledd gir Kirkemøtet hjemmel til å gi nærmere bestemmelser om kirkelige organer, men KMR kan ikke se at forslaget gir Kirkemøtet myndighet til å opprette selvstendige kirkelige rettssubjekter. Det betyr at et eventuelt nytt, Kirkemøtefastsatt, arbeidsgiverorgan for flere sokn ikke vil kunne opptre tilsvarende selvstendig som kirkelige fellesråd gjør i dag. Dette kan få store arbeidsrettslige konsekvenser. Ved overføring av virksomheten fra dagens fellesråd til et Kirkemøteetablert organ (uavhengig av om det blir til «det samme fellesrådet»), hvor Kirkemøtet vil få bestemmende myndighet over

organenes organisering og oppgaver, er det mye som taler for at dette vil være en overføring til en «annen arbeidsgiver», jf. aml. § 16-1. Det vil i så tilfelle bety at reglene om virksomhetsoverdragelse kommer til anvendelse, noe som igjen kan bety at arbeidstakerne må ha adgang til å reservere seg mot endringen som kommer av endringen i myndighet på arbeidsgiversiden, jf. aml. §16-3. KMR anmoder på bakgrunn av dette at de arbeidsrettslige konsekvensene utredes. Videre mener KMR at lovgivningen på det kirkelige området fortsatt må tildele et felles arbeidsgiverorgan for flere sokn mandat til å kunne opptre som selvstendig arbeidsgiver med rettslig handle- og partsevne. Organet kan operere på et kommunalt eller interkommunalt nivå. Det essensielle vil være at organet kan videreføre en lokal, helhetlig forvaltning på vegne av soknene.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

KMR støtter på generelt grunnlag reduksjon i omfanget bestemmelser for forvaltning av kirkebygg. Vi er likevel kritiske til at soknet som eier av kirkebygget ikke gis noe selvstendig mandat og myndighet for kirkebygget utover det som Kirkemøtet velger å fastsette i en ordning. Bestemmelsen i lovforslagets § 13 om kirker gir ikke soknets eierskap noe innhold, og det legger ingen oppgaver til soknets organer. Soknens status som ansvarlig for kirkebyggene blir på denne måten svekket. Det vil kun være Kirkemøtet som kan vedta hvilke oppgaver og ansvar som soknet kan få på kirkebyggområdet. Lovforslaget går imidlertid langt i å peke på at kirkebyggfeltet egner seg for nasjonal styring, med andre ord at soknet som kirkeeier bør fratas hele eller vesentlige deler av sitt forvaltningsansvar. Lovforslaget innebærer derfor en klar svekkelse av soknet som eier, og gir en

uønsket skjevhet mellom soknet som eier av kirkebygg - og Kirkemøtet. Kirkebyggene ble og blir bygget lokalt fordi man hadde og har behov for dem i nærmiljøet til kirkelig og annen bruk. Nærhet fører til ansvar, «omsorg» og ikke minst stolthet over byggene. Byggene er en del av lokalsamfunnets karakter. Dette er det viktige grunnlaget og forutsetningen for forvaltningen av kirkebyggene i tiden fremover. Nærhet og bruk gjør at folk verdsetter og viser ansvar. En sentralisering av den direkte forvaltningen av bygget vil være kontraproduktivt. Riksrevisjonens undersøkelse i 2009/2010 om kirkebyggenes vedlikehold, fant ingen klar sammenheng mellom tilstanden på kirkebyggene og variablene for kirkebyggtetthet, kommuneøkonomi eller kommunestørrelse. Det framkommer derfor knapt noe grunnlag for forutsetningen om at kirkebyggforvaltningen blir ivaretatt bedre ved at ansvaret løsriver fra soknet og det kommunale nivået. Lovforslaget innebærer at staten aktivt åpner for at lokal kirkeeier kan fratas ansvaret for å forvalte sin egen eiendom. Vi vil anbefale at den nye loven legger til grunn at det er eier som har det grunnleggende ansvaret for å forvalte kirkebyggene. Vi foreslår at en ny lov kan gi Kirkemøtet en hjemmel som innebærer visse avgrensede begrensninger i soknets selvstendige råderett over kirkene. Dette vil gi Kirkemøtet en tydelig rolle som overordnet organ i Den norske kirke på kirkebyggområdet uten at soknets grunnleggende eieransvar undergraves. KMR legger til grunn at forslaget om at de kirkelige fellesrådene ikke skal omtales i loven, ikke innebærer at virksomheten som fellesrådene driver nødvendigvis skal opphøre. Fellesrådene skal kun legges ned som lovbestemte organer. Fellesrådets virksomhet kan fortsatt tenkes videreført, men vil i prinsippet kunne bli organisert på en annen måte. I en modell med kommunal finansiering vil det uansett være vesentlig at kommunene kan forholde seg til en ansvarlig kirkelig part med forankring på lokalt nivå. En slik part

kan operere på et kommunalt eller interkommunalt nivå. Det essensielle vil være at organet kan videreføre en lokal, helhetlig forvaltning på vegne av soknene. KMR merker seg også at bestemmelsene om at det skal være en kirke i hvert sokn vil forsvinne. Dette kan få store konsekvenser for Den norske kirke som en landsdekkende folkekirke, noe KMR anser som svært uheldig. KMR anmoder om at det fastsettes noen rettslige rammer for kirkebyggforvaltning som ivaretar innspillene ovenfor.

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

På tross av at Den norske kirke mottar betydelig offentlig finansiering, er kirken på ingen måte fullfinansiert gjennom offentlige midler. Ulike former for gaver, givertjeneste og andre frivillige bidrag tilfører kirken betydelige midler. I tillegg får Den norske kirke inntekter gjennom brukerbetaling, leieinntekter, osv. KMR er i utgangspunktet positive til at Den norske kirke gis rom til å videreutvikle ordninger som kan styrke inntektssiden gjennom ulike former for medlemsfinansiering. KMRs avvisning av forslaget om at Kirkemøtet kan fastsette en medlemskontingent er derfor ikke en avvisning av økt medlemsbidrag. Etter vår oppfatning gir ikke høringsnotatet tilstrekkelig begrunnelse for nødvendigheten av

en egen lovhjemmel for medlemsavgift. KMR tolker lovforslaget om medlemskontingent som uttrykk for at staten nå gir nye signaler når det gjelder egenbetaling. I høringsnotatet sies det bl.a. at «I hvert fall på lengre sikt er det vanskelig å se at en selvstendigkjørt kirke ikke bør ha finansieringsordninger som bygger på en form for medlemskontingent ved siden av offentlige bevilgninger». Dette gir grunnlag for å anta at bakgrunnen for ønsket om denne lovhjemmelen er at Regjeringen ønsker å berede grunnen for at staten i neste omgang skal kunne uttrykke en forventning, eller forutsetning, om at medlemsavgift kan inngå som en del av finansieringen av Den norske kirke. Uten kjennskap til de tidligere statlige føringene og de folkekirkelige premissene for avvisning av medlemskontingent i Den norske kirke kan det framstå som urimelig eller uskjønnsomt hvis kirken ikke innfører medlemskontingent - på linje med andre medlemsorganisasjoner. En eventuell medlemskontingent i Den norske kirke har stor betydning for forståelsen av Den norske kirke som folkekirke. Forslaget om en lovhjemmel for at Kirkemøtet skal gis adgang til å innføre medlemskontingent tolkes som en klar kursendring fra Regjeringens side. Forslaget legger premisser som bryter med det som var forutsetningene i kirkeforliket. En slik tydelig policy-endring bør behandles mer prinsipielt og overordnet enn det som gjøres i dette høringsnotatet. KMR anmoder derfor Regjeringen om å tydeliggjøre hva som er de politiske premissene for dette forslaget. Regjeringen bør bl.a. gjøre det klart om den mener det er rimelig å forvente at Den norske kirke skal innføre medlemskontingent. Det bør også gjøres tydelig om Den norske kirke har grunn til å forvente lavere offentlig finansiering på sikt, slik at medlemsavgift kan erstatte forventet reduksjon i offentlig tilskudd. Vi vil også anmode om at Regjeringen klargjør om en lovhjemmel er nødvendig for at Den norske kirke kan pålegge kirkemedlemmene en medlemsavgift. KMR ønsker også at

det utredes om en eventuell medlemsavgift kan fastsettes og innkreves på soknenivå i Den norske kirke.

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

KMR har avgjørende og kritiske motforestillinger til utformingen av § 9 om Soknet og Den norske kirke. Selv om denne paragrafen bekrefter soknet og Den norske kirke (r) som selvstendige rettssubjekt, vil bestemmelsene i §§ 9 og 10 svekke soknets nåværende rettslige stilling, samt soknenes økonomiske selvstendighet og organisatoriske handlingsrom. KMR mener at Stortinget i lov bør videreføre flere bestemmelser som i dag beskriver soknets identitet, ansvar og oppgaver samt også enkelte andre spørsmål. Det vises for øvrig til våre kommentarer under spørsmål 19 og 20.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.
☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Før spørsmålet om hvor finansieringsansvaret skal ligge kommenteres, er det viktig for KMR å understreke at lovforslaget er særdeles mangelfullt når det gjelder hva finansieringsansvaret skal omfatte. Slik forslaget foreligger, kan det se ut som intensjonen er å få til en endring i retning av en klar nedjustering av det offentlige sitt ansvar for å understøtte Den norske kirke. En levende lokal folkekirke er langt mer enn gudstjenester og andre kirkelige handlinger. Oppgaver som trosopplæring, diakonalt arbeid, konfirmasjonsopplæring, kirkelig undervisning og kirkemusikk er forankret i dagens lov. Det er av

avgjørende betydning at dette finansieringsansvaret videreføres, slik at det lokalkirkelige arbeidet videreføres og bidrar til at Den norske kirke forblir en viktig aktør i lokalsamfunnet. Vedrørende hvordan Den norske kirke skal finansieres, mener KKF at dagens oppgavefordeling bør videreføres. Kommunal finansiering er et viktig bidrag i sikring av den historiske nærheten mellom kirke og lokalsamfunn. Båndet mellom kommunen og Den norske kirke vil svekkes dersom kommunene ikke lenger er tilskuddspart, noe som igjen negativt vil påvirke muligheten Den norske kirke har til å være en synlig og positiv samfunnsaktør. Kommunalt finansieringsansvar gjør at kommunene forholder seg aktivt til tro/livssyn, og det er et uttrykk for at kirkebyggene og den virksomheten som skjer der har en tydelig lokal tilknytning og skaper lokal tilhørighet. Det understrekes at både Kirkemøtet og et stort flertall av menighetsråd og fellesråd tidligere har uttalt ønske om å videreføre dagens ordning med både statlig og kommunal finansiering av Den norske kirke. I Den norske kirke er soknet den grunnleggende enheten i kirkens organisering, og dagens finansieringsordning gir soknet et økonomisk grunnlag for å opptre selvstendig med eget arbeidsgiveransvar og egen styring av ressursene for øvrig. Hvis staten endrer finansieringsordningen i retning av at kirken på sentralt nivå mottar all offentlig finansiering, vil dette medføre vesentlige endringer i kirkens interne makt- og myndighetsforhold. Soknet har tung prinsipiell begrunnelse, og det er naturlig å la finansieringssystemet underbygge dette. Dagens økonomiske oppgavefordeling muliggjør en finansieringsordning som tar hensyn til lokale forhold, blant annet gjennom ordningen med bevilgning etter budsjettforslag fra kirken, snarere enn en ren tilskuddsordning. Fra statens side er det ofte lagt til grunn at kommunalt finansierings- og forvaltningsansvar gir mer effektiv ressursutnyttelse, bl.a. nettopp fordi en slik ordning tar høyde for lokale forhold. Nærheten mellom kirke og kommune uttrykkes

også ved bl.a. at en kommunal representant er medlem i kirkelig fellesråd. Dette gir kommunen fullt innsyn i de kirkelige beslutningene, og kommunen har i tillegg full forvaltningsmessig kontroll med de offentlige midlene som gis til kirkelige formål. Høringsnotatet vektlegger hensynene til offentlig kontroll med midler til tros- og livssynssamfunn, men det savnes en tydeligere bekreftelse på kvalitetene ved dagens kommunale finansieringsordning når det gjelder kravene til offentlig forvaltning og økonomistyring.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det er gledelig å se at høringsnotatet bekrefter at Den norske kirke, ved kirkelige fellesråd, har utført gravferdsansvaret på en god måte, også overfor de med annen tro eller livssyn. Det er også svært positivt at høringsnotatet avviser premisset om at innbyggerne må møte en såkalt «nøytral» kommune for at det skal kunne gis et likeverdig tilbud overfor en befolkning med tros- og livssynsmessig mangfold. På denne måten bekreftes det at tro- /livssynsmessig forankring hos tjenesteyter ikke er til hinder for å

yte et verdig og likeverdig offentlig tjenestetilbud på dette området, snarere tvert imot.

Forvaltningsansvaret for gravplassene innebærer at et kirkelig organ utfører oppgaver på vegne av det offentlige.

Kommunene har det finansielle ansvaret, og de som er ansvarlige for gravferden, festere og andre berørte har rettigheter og plikter i medhold av gravferdsloven, forvaltningsloven, mv. På dette området opptreer derfor ikke kirkelig fellesråd primært som et organ for trossamfunnet Den norske kirke, men utfører tjenester som omfatter alle innbyggere i kommunen. Dette er forvaltningsoppgaver der det stilles særlige krav til forutsigbarhet, likebehandling, forvaltningsmessig ryddighet og faglig kvalitetssikring. Endret lovregulering for Den norske kirke må derfor ikke svekke verken det rettslige grunnlaget eller legitimiteten for kirkens samfunnsrolle som offentlig gravplassmyndighet. KMR er på bakgrunn av ovennevnte spørrende til at departementet foreslår å avvike lovreguleringen av et felles organ for soknene i kommunen. Både kommunene og brukere av tjenestene bør med rette kunne forvente at loven peker på en instans som ansvarlig for gravplassforvaltningen. Manglende lovregulering av grunnleggende ansvarsforhold på området vil svekke grunnlaget for det kirkelige ansvaret på dette området. Det vises her til pkt. 22.3.4.1 i høringsnotatet der departementet stiller spørsmålsteget ved om et bispedømmeråd som ikke lenger er lovpålagt kan ha ansvaret som klageinstans og regional gravplassmyndighet i medhold av gravferdsloven. KMR savner en tydeligere redegjøring i høringsnotatet vedrørende tilsvarende problemstilling knyttet til forslaget om å avvike lovreguleringen av kirkelig fellesråd. Det er avgjørende å unngå en svekkelse av det rettslige grunnlaget for dagens ordning med et fellesorgan som på soknets vegne påtar seg de mer krevende forvaltningsoppgaver på

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Lovforslaget legger her opp til at kommunen ensidig kan vedta en overføring av drifts- og forvaltningsansvaret for gravplassene når kommunen ønsker det. Det er vanskelig å se at forslaget innebærer en videreføring av en hovedmodell når kommunen såpass ensidig og uten krav/forbehold kan fravike lovens normalordning. Adgangen til ensidig kommunal overtagelse av ansvaret vil medføre en uforutsigbarhet for de lokalkirkelige ansvarlige og tilsatte, og dette vil kunne svekke grunnlaget for stabile rammebetingelser for en liten og sårbar sektor. Lovendringene bør ikke åpne for en utvikling som kan åpne for en gradvis «kommunalisering» uten at staten forholder seg til de overordnede problemstillingene som reises ved kommunal overtagelse. KMR ber om at en eventuell overtakelse av drifts- og forvaltningsansvaret for gravplassene skal skje i overensstemmelse med vedkommende kirkelige myndighet. Videre vil vi be om at departementet bidrar til å klargjøre premissene for å håndtere eiendomsforholdene for gravplassene og tilhørende arealer og driftsbygninger.

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar